Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o udeležbi Evropske unije v povečanju kapitala Evropskega investicijskega sklada

(COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD))

(2014/C 226/11)

Glavni poročevalec: **Michael SMYTH**

Svet in Evropski parlament sta 18. februarja oz. 24. februarja 2014 sklenila, da v skladu s členom 173(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosita za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o udeležbi Evropske unije v povečanju kapitala Evropskega investicijskega sklada

COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD).

Predsedstvo Odbora je 25. februarja 2014 strokovno skupino za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo zadolžilo za pripravo dela na tem področju.

Zaradi nujnosti postopka je Evropski ekonomsko-socialni odbor na 497. plenarnem zasedanju 25. in 26. marca 2014 (seja z dne 25. marca) za glavnega poročevalca imenoval Michaela Smytha ter mnenje sprejel s 113 glasovi za, 1 glasom proti in 3 vzdržanimi glasovi.

1. **Uvod**

1.1 EESO podpira ukrep za dokapitalizacijo Evropskega investicijskega sklada (EIS), ki bo omogočil razširitev dejavnosti v okviru sklada, tj. zagotavljanja tveganega kapitala za hitro rastoča in inovativna mala in srednje velika podjetja (MSP).

1.2 Sklep o povečanju vpisanega kapitala EIS za največ 1,5 milijarde EUR bo močno okrepil investicijske zmogljivosti sklada v času gospodarske krize in stagnacije evropskega gospodarstva. Vendar pa se pri tem zastavlja upravičeno vprašanje, ali ni celo takšno povečanje v danih razmerah premajhno?

1.3 Najnovejše analize in podatki o financiranju in bančnih posojilih MSP kažejo, da je dostop do financiranja (tako za naložbe kot za obratna sredstva) najbolj pereč problem, s katerim se soočajo ta podjetja. Rast bančnih posojil podjetjem se je v zadnjih treh mesecih stalno zmanjševala. EIS je sicer posebej namenjen inovativnim in hitro rastočim podjetjem, toda morebiti bi bila smiselna še večja dokapitalizacija, da bi se lahko izvajalo še več dejavnosti v okviru sklada?

1.4 EESO ponavlja poziv, naj se EIS dokapitalizira v velikem obsegu, da bo lahko izpolnjeval nalogo, ki mu je bila prvotno namenjena, namreč nalogo evropskega sklada tveganega kapitala, posebej namenjenega za financiranje visokotehnoloških novoustanovljenih podjetij.

1.5 EESO predlaga, da se 20 % čistega dobička izplača v dividendah in uporabi za delno pokritje stroškov za povečanje kapitala. EESO podpira prizadevanja za uravnoteženje finančnih in političnih koristi EIS ter za to, da se primerne finančne institucije pritegnejo k povečanju vpisanega kapitala sklada.

2. **Predlog**

2.1 Evropski investicijski sklad izpolnjuje dve glavni nalogi:

— zagotavljanje boljše razpoložljivosti tveganega kapitala za hitro rastoča in inovativna MSP;

— zagotavljanje jamstev in drugih pobud za delitev tveganja, da se poveča sposobnost finančnih institucij za posojila MSP.

2.2 EIS razpolaga z lastnimi sredstvi, poleg tega pa se bo z njim v prihodnjih letih upravljala vrsta programov EU, kot sta Obzorje 2020 in COSME. Izpostavljenost sklada iz jamstev in tveganega kapitala se bo po pričakovanjih podvojila, zato je treba nujno povečati njegov kapital. Večinski lastnik sklada je trenutno Evropska investicijska banka (62,1 %). Preostali deleži so v lasti Evropske unije (30 %) ter 24 javnih in zasebnih finančnih institucij (7,9 %).

2.3 V skladu s predlogom naj bi se vpisani kapital sklada povečal s 3 milijard EUR na 4,5 milijarde EUR, od tega bo 20 % sredstev vplačanih. S tem kapitalskim povečanjem se bodo okrepile zmogljivosti EIS za izboljšanje kreditne kvalitete in omogočena bodo posojila MSP v višini med 11 in 20 milijardami EUR v letih 2014 in 2015.

3. **Ugotovitve o predlogu**

3.1 Dokapitalizacija EIS je brez dvoma pozitiven razvoj. Podatki ECB kažejo, da se je skupni obseg posojil podjetjem v vsakem od zadnjih treh mesecev pred januarjem 2014 zmanjšal. Iz najnovejše raziskave o bančnih posojilih pa je razvidno, da je dostop do financiranja najhujši problem, s katerim se soočajo MSP v celotnem območju eura, čeprav odvisno od kraja, kjer se nahajajo. Glavni dejavniki, ki so vplivali na potrebe MSP po zunanjem financiranju, so bila obratna sredstva in fiksne naložbe. Z dokapitalizacijo EIS bo ta problem deloma rešen, vendar pa so potrebe zelo velike.

3.2 EESO pozdravlja dokapitalizacijo Evropskega investicijskega sklada. Ugotavlja, da je Evropski svet na decembrskem zasedanju pozval Komisijo in EIB, naj še povečata kapital sklada, ter pričakuje odziv na ta predlog. Odbor je v prejšnjih mnenjih že izrazil zaskrbljenost glede vloge EIS, kar želi zdaj znova poudariti. ([1])

3.3 Povečanje kapitala EIS bo pomagalo doseči cilj, tj. zagotoviti dovolj investicijskih zmogljivosti za spodbujanje inovacij, raziskav in tehnološkega razvoja vseh podjetij v državah članicah. Za uresničitev tega cilja s čim manjšimi proračunskimi sredstvi EESO priporoča, da se na generalni skupščini EIS v letu 2014 sprejme sklep o izplačilu 20 % čistega dobička v dividendah. Odbor meni, da bi bilo smiselno, če bi se dividende, ki jih bo Unija dobila za udeležbo v skladu za obdobje 2014–2017, obravnavale kot zunanji namenski prejemki in bi se uporabile za pokritje dela stroškov za povečanje kapitala. EESO podpira prizadevanja za uravnoteženje finančnih in političnih koristi EIS in za to, da se v celoti ohrani njegova tridelna struktura. V povezavi s tem poziva, da se podobno misleče finančne institucije sprejme kot nove delničarje.

3.4 Leta 1993, ko je bil EIS zasnovan, je bilo priporočeno, naj podpira podjetja ne samo s kapitalskimi jamstvi in posojili, temveč naj se tudi ustanovi evropski sklad tveganega kapitala s proračunom v višini do 60 milijard EUR. Cilj je bil, da se odpravi pomanjkanje zasebnega tveganega kapitala, ki je za razliko od severne Amerike vladalo v Evropi, ter zmanjša odvisnost od posojil z nespremenljivo obrestno mero, ki so neugodna za nova in mlada podjetja. Ko je bil EIS leta 1994 ustanovljen, je bil pomen tveganega kapitala nekako potisnjen na rob v korist posojilnih jamstev.

3.5 Po mnenju EESO bi moral imeti EIS večjo vlogo na področju tveganega kapitala, kakor je bilo prvotno načrtovano.

V Bruslju, 25. marca 2014

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Henri MALOSSE

([1]) UL C 143, 22.5.2012, str. 10.